

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΟΙ ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Η επίδραση της οικογένειας στη λήψη επαγγελματικών αποφάσεων

Το κείμενο έχει αντληθεί από τη διπλωματική εργασία με τίτλο «Η επίδραση στερεοτύπων και κοινωνικών παραγόντων στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές επιλογές των νέων και ο ρόλος του σχολείου στην άμβλυνση τυχόν ανισοτήτων» της Αγγελικής Χατζηευστρατίου, η οποία εκπονήθηκε στη σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Στις σύγχρονες κοινωνίες, η επαγγελματική απασχόληση διακρίνεται ως μια σημαντική λειτουργία για την ολοκλήρωση της προσωπικότητας του ατόμου, καθώς και το μέσο για την ανάπτυξη των δημιουργικών και παραγωγικών ικανοτήτων του. Όμως, το πλέον κεντρικό σημείο στην ανθρώπινη ζωή, εκτός από την εργασία, είναι η οικογένεια. Το οικογενειακό περιβάλλον, εκτός από σπάνιες περιπτώσεις, είναι το ισχυρότερο συναισθηματικό σύστημα στο οποίο ανήκουμε για πάντα, το οποίο διαμορφώνει και συνεχίζει να καθορίζει την πορεία και την έκβαση της ζωής μας και το οποίο στις περισσότερες περιπτώσεις καθορίζει και τις επαγγελματικές επιλογές των ανθρώπων (Carter&Orfanidis, 1977).

Όσον αφορά στη δομή της ελληνικής οικογένειας σήμερα, εμφανίζεται κατά κανόνα πυρηνική, αποτελούμενη μόνο από δύο γενιές, τους γονείς και τα παιδιά τους (Γεώργας, 1990). Η παιδοκεντρική αντίληψη του γάμου, ωθεί τους γονείς στην επιδίωξη της μόρφωσης και της κοινωνικής ανόδου των παιδιών τους, προκειμένου να ικανοποιηθούν και οι ίδιοι ψυχολογικά, σύμφωνα με τα σημερινά πρότυπα της τεχνοκρατικής και καταναλωτικής εποχής μας (Κατάκη, 1984). Ο ρόλος της οικογένειας είναι και παραμένει αποφασιστικής σημασίας, διότι τόσο τα ατομικά χαρακτηριστικά όσο και οι κοινωνικές ανάγκες και η εκπλήρωσή τους έχουν να κάνουν με την οικογένεια, που δίνει την τελική σφραγίδα στην προσωπικότητα του κάθε ατόμου. Οι σχέσεις ομάδας – οικογένειας και των μελών της δείχνει και την ποιότητα του δεσμού. Όταν η εξάρτηση από την ομάδα – οικογένεια είναι δεσμευτική,

τυραννική, αγχώδης, πιεστική ή βιώνεται ως τέτοια, τότε διαταράσσονται οι σχέσεις των μελών της και στις περισσότερες περιπτώσεις επιχειρείται η διάσπαση του δεσμού αυτού (Friedman, 1985).

Η οικογένεια προέλευσης, λοιπόν, λειτουργεί σαν ένα πλαίσιο όπου διαδραματίζεται η εκκίνηση της επίπονης πορείας για επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου και η οποία εξελίσσεται σε όλη τη διάρκεια της ζωής του (Wolf&Kolb, 1980). Είναι λοιπόν αναμενόμενο η λειτουργία της οικογένειας να παίζει κάποιο ρόλο, θετικό ή αρνητικό, στη λήψη της επαγγελματικής απόφασης των νέων και μάλιστα στην κρίσιμη ηλικία της εφηβείας. Σημαντικοί παράγοντες, που επηρεάζουν κάθε νέο άτομο κατά την περίοδο της εφηβείας του, είναι η κληρονομικότητα, τα βιώματα της παιδικής ζωής του, ο τύπος των γονέων του και του ευρύτερου περιβάλλοντος ως προς τη διαμόρφωση προτύπων. Οι συγκεκριμένοι γονεϊκοί τύποι είναι αυτοί που διαμορφώνουν την επικρατούσα οικογενειακή ατμόσφαιρα, αν θα είναι δηλαδή αγχώδης, καταπιεστική, υπερπροστατευτική, κ.α. (Χουρδάκη, 1992).

A3. Σε μια επιστολή σου στον υπεύθυνο του προγράμματος για τον Επαγγελματικό Προσανατολισμό εξηγείς για ποιους λόγους θεωρείς σημαντικό να επιλέγει ο κάθε νέος το επάγγελμα που του ταιριάζει. (200-250 λέξεις)

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΓΑΛΑΤΕΙΑ ΣΑΡΑΝΤΗ (1920 -2009)

[Το μάτι του Θεού]

Το κείμενο είναι απόσπασμα που προέρχεται από το βιβλίο της Γαλάτειας Σαράντη (1920 -2009) «Το ποτάμι», Εκδ. Βιβλιοπωλείον της «Εστίας», Αθήνα: 1992, σ.σ. 161-162.

Ο ξάδερφος του πατέρα μου με πήρε μαζί του, από το χωριό στα 1919, Σεπτέμβρης μήνας ήταν. Με έβαλε στον κουμπάρο του, τον κυρ Γιάννη τον παπλωματά, να δουλέψω παραγιός. Το αφεντικό μου είχε ένα μικρό μαγαζάκι στην απάνω πόλη και πουλούσε μπαούλα, παπλώματα και

στρώματα, ένα μικρό εμπόριο χωρίς ανεβοκατεβάσματα, μια σταθερή δουλειά που την έκανε όλο αξιοπρέπεια και περηφάνια. Ήταν καλό ανθρωπάκι, θεοσεβούμενος, σοβαρός, μετρημένος. Δεν βλαστήμαγε ποτέ, δεν έβριζε, δεν φώναζε. Από μιας αρχής με πήρε με καλό μάτι. Μου αγόρασε παπούτσια και ένα ντρίλινο¹ κοστούμι που μου έπεφτε κάπως μεγάλο, αλλά δεν πειράζει, έλεγε, του χρόνου θα ψηλώσεις, όλα πρέπει να τα νοιάζεται κανείς! Χόρτασα κοντά του ψωμί, ναι μα την αλήθεια. Τον είδα από μιας αρχής σαν Θεό. Τι άλλο μπορεί να είναι ο Θεός; Σου σιγουρεύει το φαί και τον ύπνο, μεγαλώνεις χωρίς να κρυώνεις και να πεινάς, κάτι που ο πατέρας και η μάνα που με γέννησαν δεν το μπορούσαν. Αρκεί να είσαι δουλευτής, οικονόμος, λιγόλογος και πιστός. Εύκολα πράγματα. Έγινε ένα καλό πιστό σκυλί. Τα βράδια κοιμόμουν στο μαγαζί χωρίς να ανάβω λάμπα, ούτε κερί από το φόβο της πυρκαγιάς. Το πρωί ανέβαινα απάνω στο σπίτι του αφεντικού, και η κυρά μου έδινε να φάω. Στην αρχή δεν με ήθελε. Κάτι την έδιωχνε, κάτι δεν της άρεσε απάνω μου, λες και έφταιγα για κάτι που δεν το ήξερα. Από την πρώτη μέρα έβαλε τις φωνές.

-Τι μου τον κουβάλησες εδώ; Δεν μπορώ να τον έχω στο κεφάλι μου!

-Ένα πιάτο φαί, Αγλαΐα, δεν είναι τίποτα σπουδαίο. Να κάνουμε και ένα ψυχικό. Ο Θεός τα βλέπει και τα λογαριάζει όλα...

-Μα θα μου βρωμίζει, θα θέλει λάτρε...

-Τίποτα, τίποτα δεν θα θέλει. Θα δεις... Μόνο ένα πιάτο φαί. Και θα σου κάνει και δουλειές να μην κουράζεσαι εσύ...

Όλα αυτά είχαν ειπωθεί μαλακά, τρυφερά σχεδόν, με ένα διπλό νόημα, γιατί το αποτέλεσμα ήταν άμεσο. Η Αγλαΐα με δέχτηκε χωρίς γκρίνιες. Καθόταν και με κοίταζε που έτρωγα και μίλαγε μόνη της: Για δεξ, για δεξ πείνα που την έχει. Αν τουβάλω λίγο ακόμη θα το φάει, θα δεις που θα το φάει!

¹ Το ντρίλι ήταν φτηνό βαμβακερό ύφασμα για παντελόνια και κοστούμια, σε διάφορα χρώματα.

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα παραγωγής λόγου. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ο νεαρός εργαζόμενος κάνει μια δουλειά, την οποία φρόντισε η οικογένειά του να αποκτήσει. Ποια διάθεση δείχνει για αυτή την εργασία; Είναι δικαιολογημένη, κατά τη γνώμη σου, αυτή η διάθεση;

ή

2. Να φανταστείς ότι είσαι ο νεαρός εργαζόμενος και γράφεις στο ημερολόγιό σου τις σκέψεις σου και τα συναισθήματά σου με αφορμή τη ζωή σου στον εργασιακό σου χώρο.

Μονάδες 25